

Handlings- og økonomiplan 2012-2015

Årsbudsjett 2012

STAVANGER KOMMUNE

Er til stede – vil gå foran- skaper framtiden

Omstilling og handlekraft

Sammen for en levende by

En god by å bo i

- Befolkning og boliger
- Levekår og folkehelse
- Samordnet arealbruk og transport
- Regionsenter med internasjonalt engasjement
- Robust og nyskapende næringsliv

Utfordringer og usikkerhet i planperioden

- Verdensøkonomi
- Demografi
- Samhandlingsreformen
- Behov og forventninger om kommunale tjenester
- Økt lønnsvekst og pensjonskostnader
- Ambisiøst investeringsbudsjett med økte driftskonsekvenser
- Økt lånegjeld – renter og avdrag

Opprettholde økonomisk bærekraft

Samhandlingsreformen

- Kommunene får nye oppgaver:
 - 20 % kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenester
 - Betalingsplikt for utskrivingsklare pasienter
 - Øyeblikkelig hjelp-døgntilbud i kommunene
 - Gradvis oppbygging av tilbudet fram til 2016
- Inntekter via rammetilskudd og aldersbestemte kriterier
- Fullfinansiert?

Strategiske prioriteringer

- Barn og unge
- Brukere innenfor levekår med behov for sammensatte og ressurskrevende tjenester
- Tilrettelegging for ivaretagelse av kommunens ansvar i samhandlingsreform
- Bjergstedvisjonen
- Stavanger Forum
- Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser

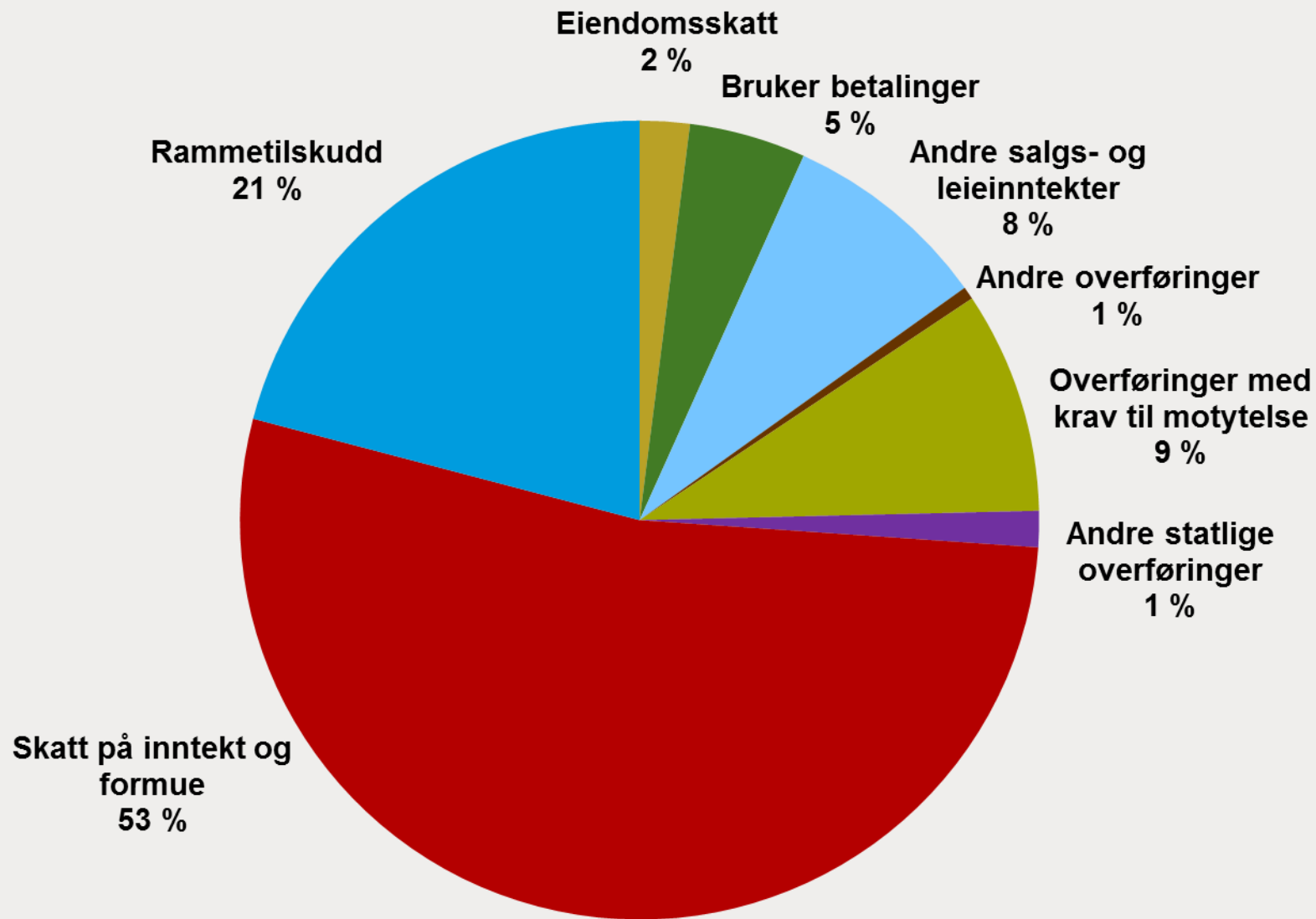
Økonomiske
prioriteringer

Forutsetninger lagt til grunn

- Befolkningsvekst 1,3 % per år i perioden
- Lønnsvekst – kompensert – 4%
- Prisvekst – ikke kompensert – 20 mill. – 2%
- Renteforutsetninger
 - En gjennomsnittrente på 3,6 %
- Inntektsforutsetninger

Inntekter

- Frie inntekter
- Eiendomsskatt uforandret
- Overføringer fra Lyse
 - Forutsatt samlet utbytte kr 375 mill. i 2012, deretter en økning med kr 25 mill. hvert år i perioden.
 - Stavanger kommunes andel i 2012 kr 164 mill.
 - Renteinntekter kr 59 mill.
 - Avdragsinntekter kr 43,6 mill.
- Gebyrer og egenbetaling

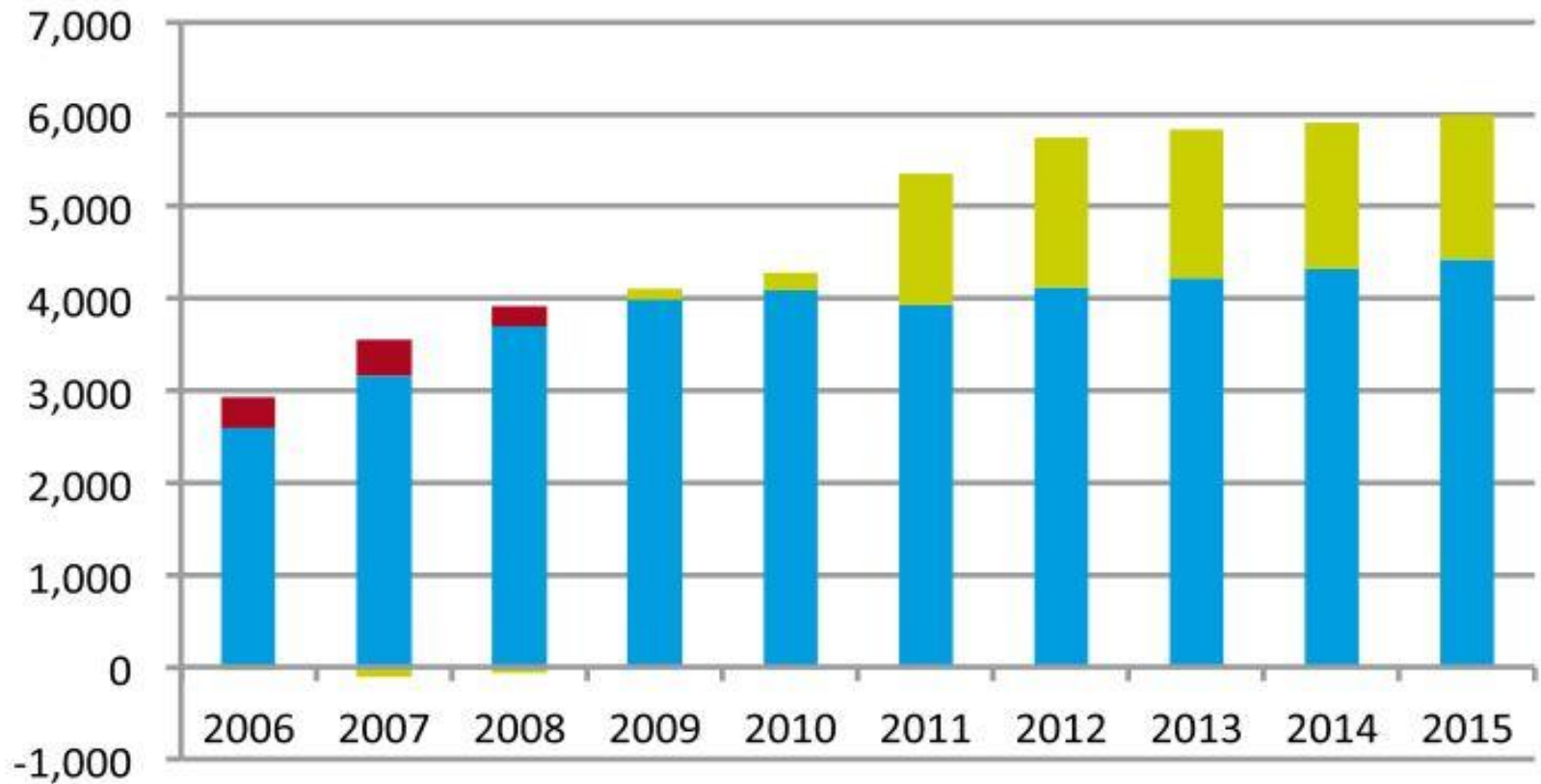
Driftsinntekter 2012

Frie inntekter – lokale forutsetninger

- Forventet skattevekst fra 2010 til 2011 på minus 4%
 - 139 % av landsgjennomsnittet
- Forutsatt vekst fra 2011 til 2012 på **5 %**
 - **139,5 %** av landsgjennomsnittet
- Vekst i frie inntekter fra 2011 til 2012 på **7,4 %**
 - Korrigert for samhandlingsreformen er veksten 4,7 %
 - Anslag i Statsbudsjettet 2012 for SK er på 4,4 %

Frie inntekter

■ Formue/inntektsskatt ■ Selskapsskatt ■ Rammetilskudd

Økonomisk bærekraft

50%

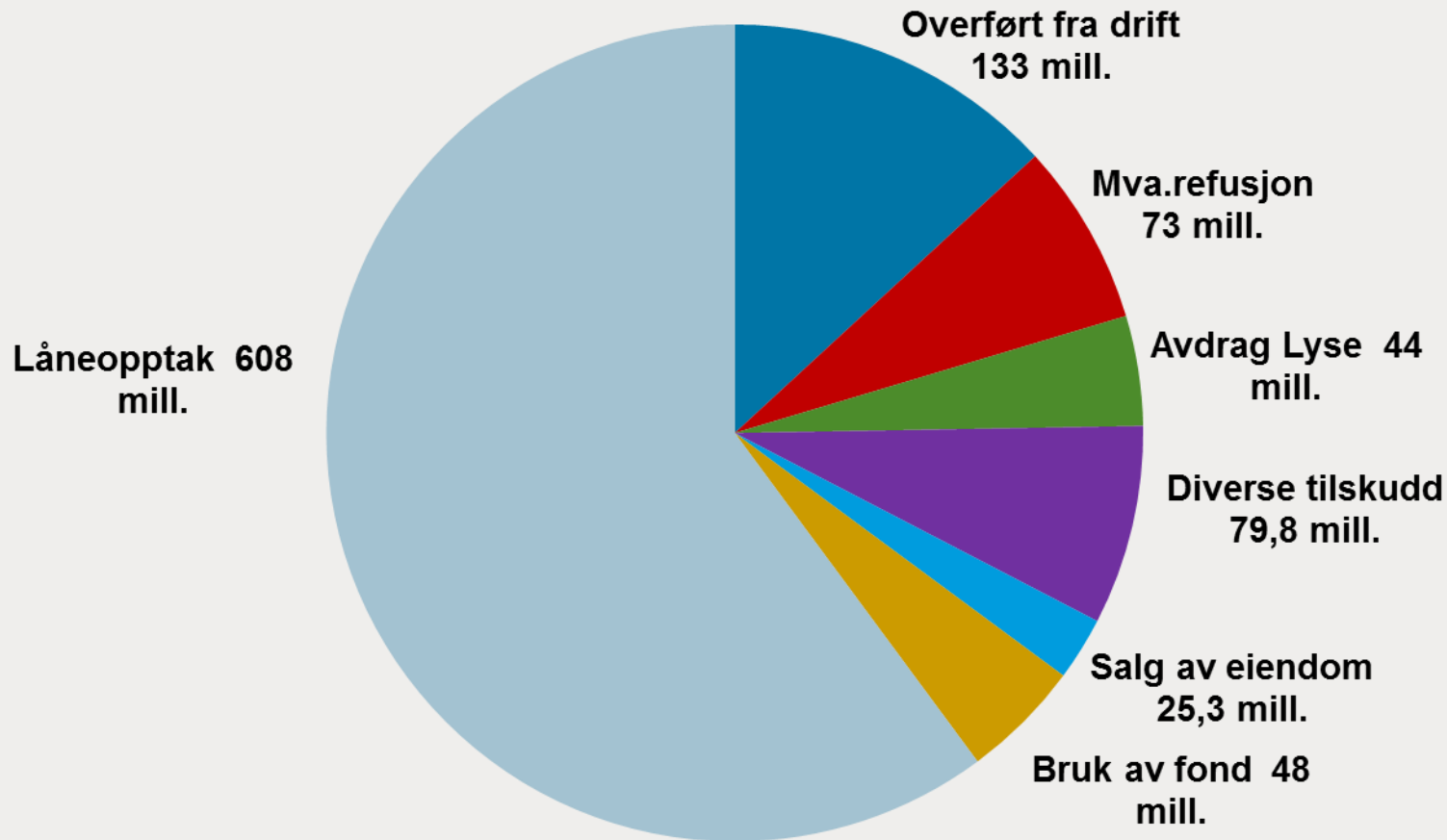
60%

3%

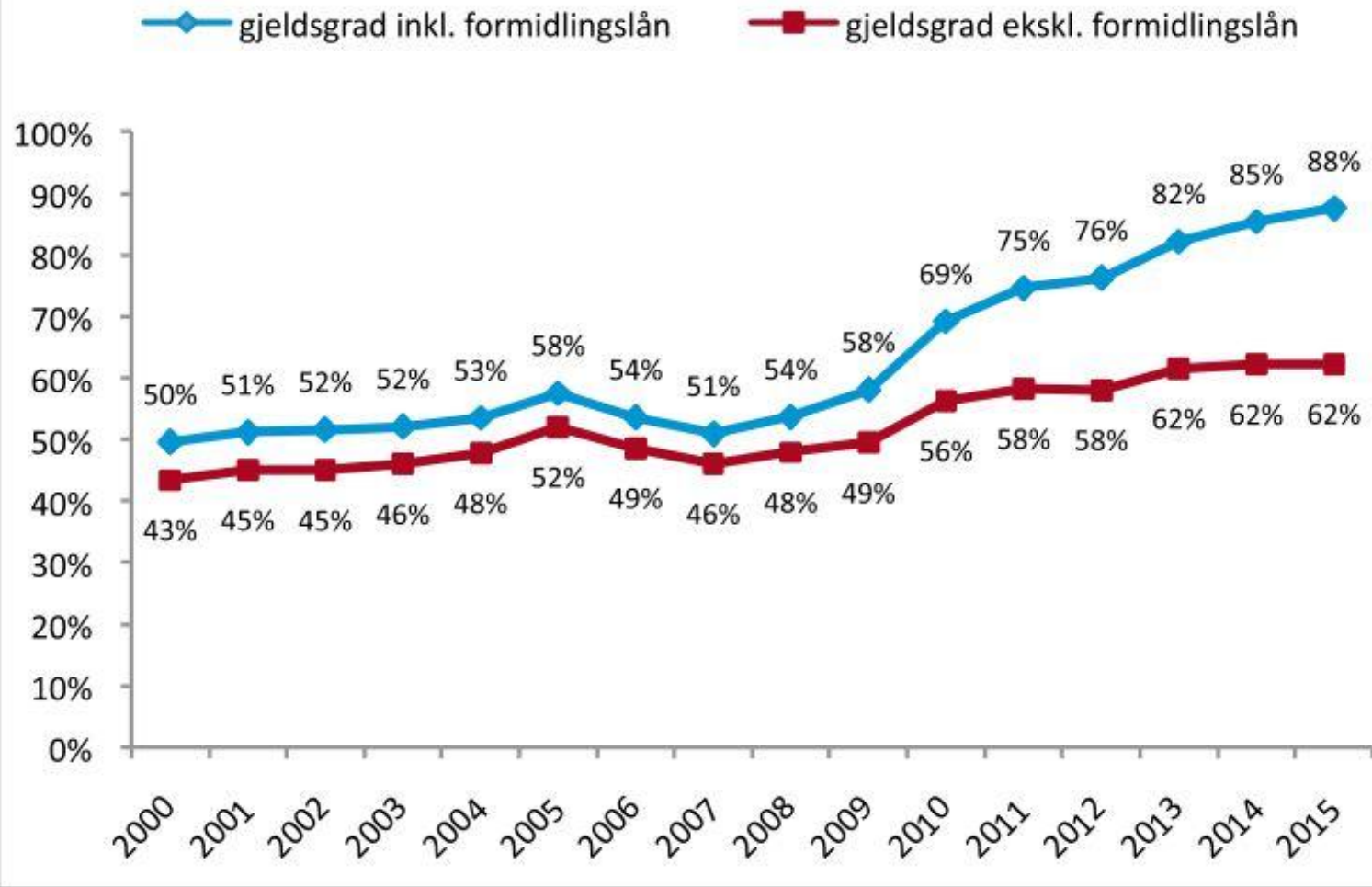
Utvikling i egenfinansiering av investering i perioden

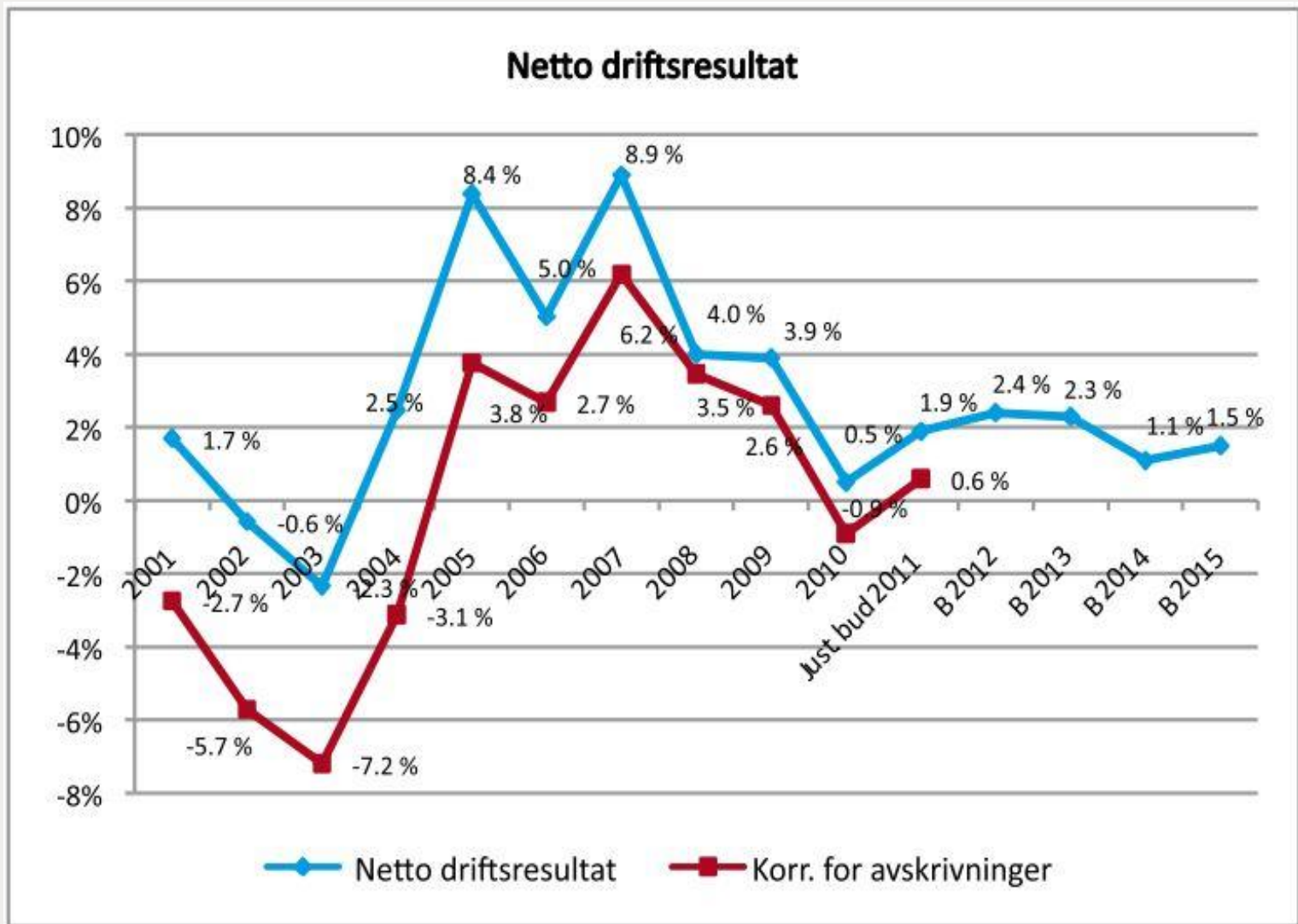
	2012	2013	2014	2015	Samlet
Egenfinansiering	40 %	35 %	49 %	46 %	42 %
Lånefinansiering	60 %	65 %	51 %	54 %	58 %

Finansiering av investeringer 2012

Gjeldsgrad

For å nå 3 % er det behov for ytterligere omstillinger kr 51 mill. i 2013, kr 151 mill. i 2014 og kr 121 mill. i 2015.

Omstilling og handlekraft

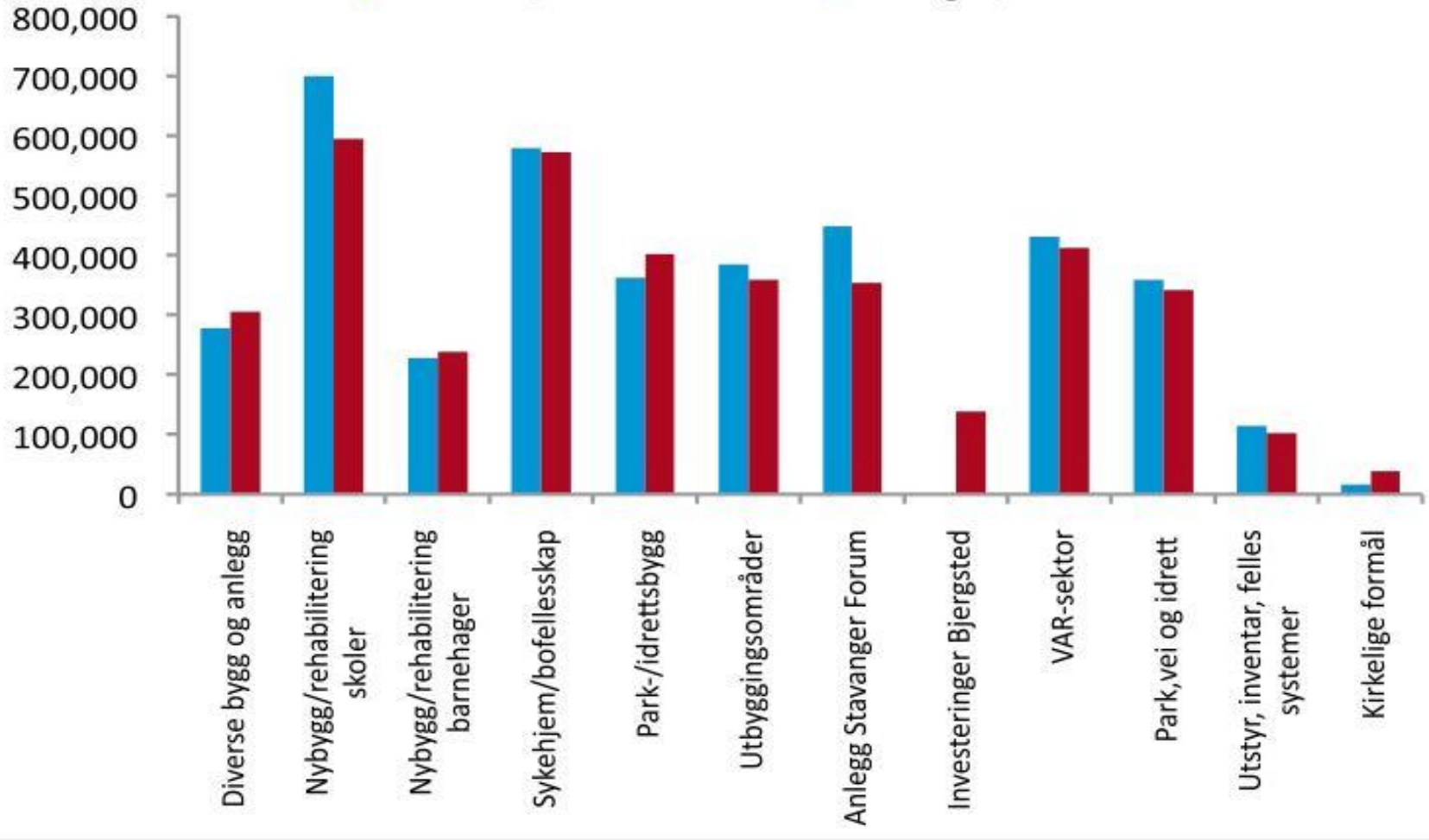
- Handlekraftig organisering
- Attraktiv arbeidsgiver
 - Beholde og rekruttere
 - Helhetlig lederskap
 - Læring og kompetanseutvikling
 - Høy etisk standard
- Inkludering, likeverd og mangfold på arbeidsplassen
- Målrettet og effektiv organisering

Investeringer

Investeringer etter hovedformål

■ Vedtatt HØP 2011-2014 ■ Forslag HØP 2012-2015

Samlede investeringer i perioden 2012-2015 er kr 3,9 mrd

Investeringer skoleprosjekt

- Rehabilitering/utbygging samlet **kr 595** mill. i perioden, i 2012 kr 103 mill.
- Prosjekter som blir ferdig i perioden:
 - Kannik, Kulturskolen, Hinna, Kristianlyst, Austbø, Buøy, Gautesete, Smiodden, Madlavoll, Lenden, Nylund og Hundvåg
- I tillegg starter utbygging/rehabiliteringen:
 - Kvalaberg, Vaulen, Sunde, Eiganes og Åmøy
- Utsatte prosjekt
 - Åmøy skole, Gautesete skole, Kristianlyst skole, Kvalaberg skole, Buøy skole, Lenden skole, Austbø skole, Hundvåg skole, Eiganes skole, Kannik skole, Sunde skole, Vaulen skole

Investeringer barnehage

- Utbygging/ rehabilitering samlet **kr 239** mill. i perioden, i 2012 kr 59 mill.
- Prosjekter som blir ferdig i perioden:
 - Tasta barnehage, Barnehage for multihandikappede, Skeiehagen, Vålandshaugen og Emmaus
- I tillegg starter utbygging/rehabilitering:
 - Stokka, Husabøryggen, Roaldsøy, Nore Sunde og Ytre Tasta
- Utsatte prosjekt
 - Emmaus barnehage, Tasta barnehage, Stokka barnehage, Husabøryggen barnehage

Investeringer bofellesskap og sykehjem

- Utbygging/ rehabilitering samlet **kr 402** mill. i perioden, i 2012 kr 134 mill.
- Prosjekter som blir ferdig i perioden
 - Bergåstjern sykehjem, Husabøryggen bofellesskap, Søra Bråde bofellesskap, Ramsvigtunet sykehjem – ventilasjonsanlegg, Tastarustå bofellesskap, Lassahagen bofellesskap, Krosshaug 8 omsorgsboliger, omsorgsboliger Haugåsveien 26/28 og nytt krisesenter
- I tillegg starter utbygging av nytt sykehjem i Lervig.
- Utsatte prosjekt
 - Lervig sykehjem og omsorgsboliger Haugåsveien 26/28

Investeringer park og idrettsanlegg

- Samlede investeringer på **kr 565** mill. i perioden, i 2012 kr 100 mill.
- Prosjekter som blir ferdige i planperioden:
 - Driftsbygning botanisk hage, svømmehall Hundvåg, svømmehall Kvernevik, Tastahallen rehabilitering, utvendig tak Hetlandshallen, løkker, baner, skatebaner, nærmiljøanlegg og prosjekt friområde
- Utsatte prosjekt
 - Svømmehall Hundvåg og Kvernevik, utvendig tak Hetlandshallen, rehabilitering Stavanger idrettshall, folkebad, rehabilitering Stavanger turnhall

Investering utbyggingssområder

- Samlet i perioden **kr 359** mill., i 2012 kr 71,5 mill.
- Kjøp av arealer i hovedutbyggingssområder
- Byggemodning hovedutbyggingssområder
- Kjøp og utvikling andre eiendommer

Investering Forumområdet og Bjergsted

- Investeringer i Forumområdet er samlet **kr 354 mill.** i perioden
 - Stavanger Forum – ny ishall (ferdig 2011/2012)
 - Stavanger forum – ny utstillingshall (ferdig 2014)
 - Stavanger forum – ny energisentral (ferdig 2011/2012)
 - Stavanger forum – områdeutvikling (ferdig 2013/2014)
- Investeringer i Bjergsted er samlet **kr 139 mill.** i perioden
 - Infrastruktur og vei – Bjergsted (ferdig 2012)
 - Delvis rehabilitering av Kuppelhallen (ferdig 2014)
 - Park/Amfi (ferdig 2013)
 - 1. etappe Bjergstedparken (ferdig 2013)

Investeringer andre bygg

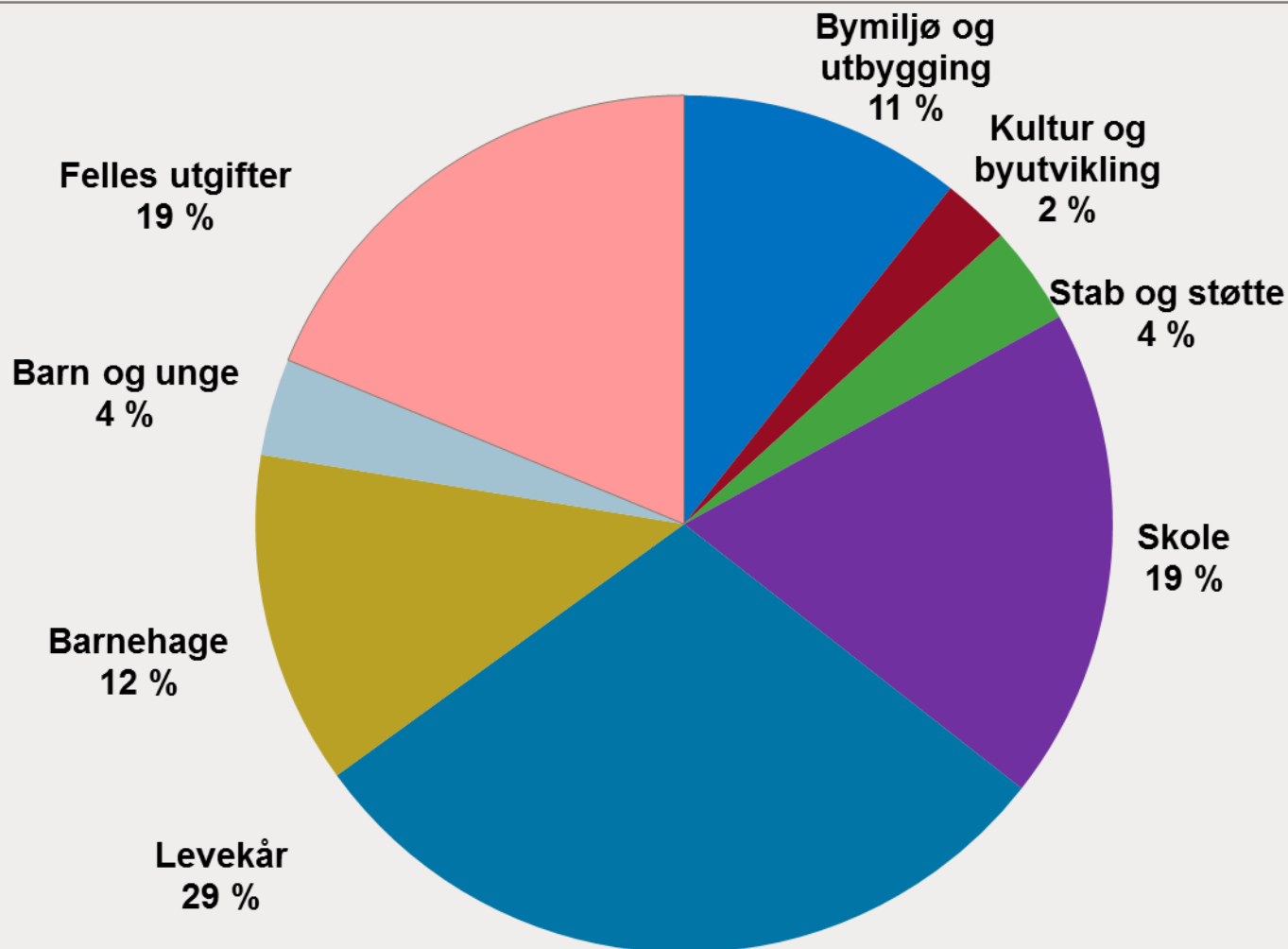
- Tou Scene (redusert 1.byggetrinn) – bevilget samlet kr 48,5 i perioden kr 33 mill. (ferdig 2015)
- Ombygging av kinosenter – kr 55,7 mill. (ferdig 2013)
- Diverse investeringer Sølvberget – kr 7,6 mill. (ferdig 2013)
- Sjøfartsmuseet – kr 5,5 mill. (ferdig 2014)
- Holmeegenes – kr 12 mill. (ferdig 2016/2017)
- Utsatte prosjekt
 - Nytt tak sjøfartsmuseet (ferdig 2014)
 - Rehabilitering hermetikkfagskolen/laboratoriet (ferdig 2016/2017)
 - Rehabilitering Rådhuset (ferdig 2017)

Tilskudd regionale investeringsprosjekt 2012

- Nytt konserthus kr 33,8 mill.
- Sørmarka Flerbrukshall IKS kr 11,3 mill.
- Multihall Sandnes kr 5,1 mill.
- Storhall Randaberg kr 5,9 mill.
- Ryfast kr 35 mill.
- Bybane kr 11,8 mill.
- Rogaland teater – planleggingsutgifter kr 1 mill.

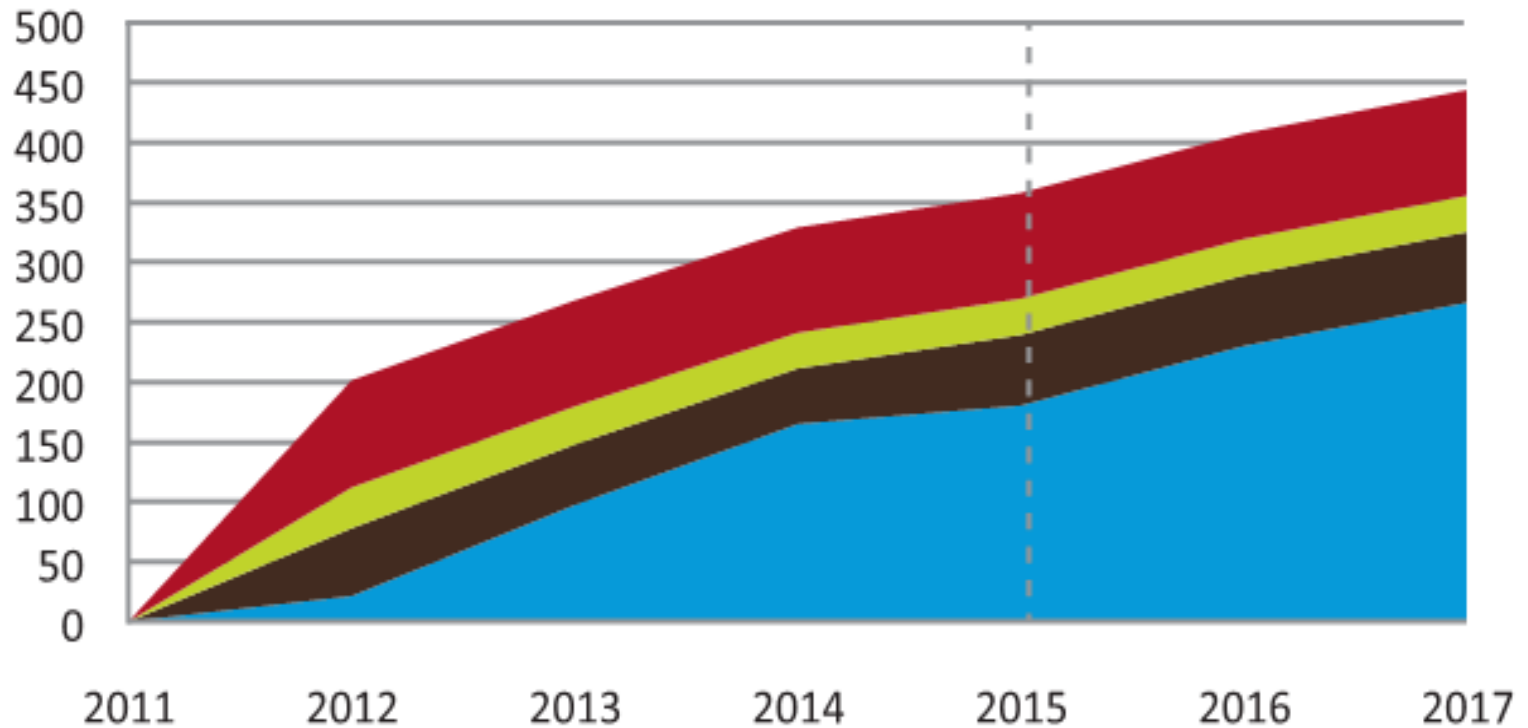
Endringer i driftsbudsjettet

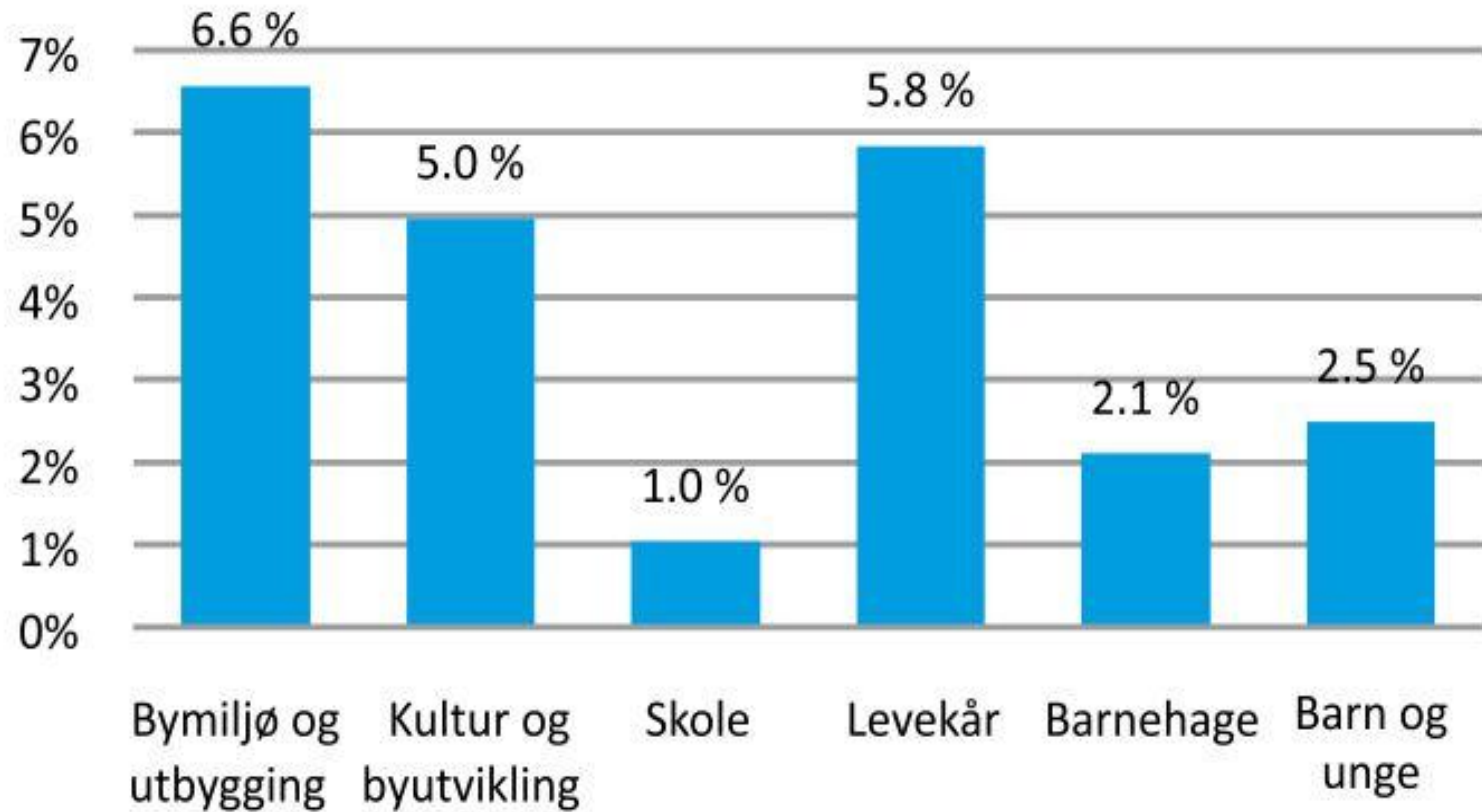
**Brutto driftsbudsjett 2012,
8,5 mrd inkl VAR**

Kostnadsutvikling (mill. kr)

- Driftskonsekvenser av investering
- Netto prioriterte tiltak
- Opprettholdelse av standard
- Avtale- og lovpålagt

Vekst i bruttobudsjett 2011-2012

Barnehage

- Barn med rett til barnehageplass vil få plass i en av byens barnehager
- Økonomisk likebehandling av private og kommunale barnehager kr 6 mill.
- Stavanger-barn som har plass i privat barnehage i andre kommuner kr 4 mill.

Skole

- Videreført opptrapping omstillingstiltak fra HØP 11-14:
 - kr 11,8 mill. generell reduksjon
 - Kr 1 mill. redusert omfang av kompetanseutvikling
 - Kr 0,5 mill. bussavtalen «den kulturelle skolesekken»
- Valgfag 8. trinn, kr 1,5 mill. (jf forslag til Statsbudsjett)
- Justert tilleggsbevilgning fra 2011, kr 17,5 mill.
- Elever med spesielle behov,
 - økning i antall og eller behov må dekkes innenfor rammen, 2011-nivå.
- SFO-sats økes med kr 110 pr mnd for 100% plass, kr 4 mill.
- Elevtallsvekst kompensert, kr 1 mill.

Skole forts

■ Kulturskolen

- Midler til inventar, utstyr, leie kr 0,6 mill.
- Kontingentøkning med 3,2 %

■ PPT

- Styrking av arbeidet med førskolebarn, kr 0,7 mill.

Barn og unge

- Helsestasjon- og skolehelsetjenesten
 - Økte ressurser i 2013, kr 0,6 mill., HØP 11-14
- Ungdom og fritid
 - Reduserte ressurser i 2013, kr 0,5 mill., HØP 11-14
- Barnevernet
 - Økte fosterhjemsutgifter og kommunal egenandel i statlige institusjoner, kr 5 mill.

SpareBank 1 SR-Bank

Alt på ett sted

Velkommen

Samhandlingsreformen

- Kommunene får nye oppgaver:
 - 20 % kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenester
 - Betalingsplikt for utskrivingsklare pasienter
 - Øyeblikkelig hjelp-døgntilbud i kommunene
 - Gradvis oppbygging av tilbudet fram til 2016
- Inntekter via rammetilskudd og aldersbestemte kriterier
- Fullfinansiert ?

Levekår

■ Samhandlingsreformen

Nr.	Formål	Beløp (i hele 1000)
1	Medfinansiering	98 254
2	Utskrivningsklare pasienter: - Overgangsplasser i sykehjem - Økt aktivitet hjemmebaserte tjenester	19 560 7 000
3	Forskning	500
4	Folkehelse	2 000
5	Planlegging, forebygging, opplæring/ kompetanseheving	2 000
Sum		129 314

Nye botilbud tas i bruk i planperioden

- 4 bofelleskap
 - 64 plasser for autister, PUH og psykisk syke
- 15 leiligheter for psykisk syke Haugåsveien
- 10 hybelleiligheter med bemanning, rusomsorg, Verksgt./Normannsgt.
- Gjenåpning av Ungkarshjemmet, bolig med oppfølgingstjeneste for 9 beboere
- Bergåstjern sykehjem 51 nye plasser

Sykehjem

Dekningsgrad heldøgnsomsorg	2012	2013	2014	2015
Antall eldre over 80 år i Stavanger	4 697	4 666	4 595	4 561
Dekningsgrad i %	22,1	23,2	23,7	23,9

- Videreført opptrapping omstillingstiltak, HØP 11-14
 - Avvikle dobbeltrom, kr 16,5 mill
- Bergåstjern sykehjem ferdigstilles med 51 nye plasser våren 2012, oppstart januar 2013
- Inntektsøkning, kr 6,9 mill
 - Økt egenbetaling pga inntektsjustering
 - Korttidsplass økes ihht forskrift

Hjemmebaserte tjenester

- Videreføre justerte omstillingstiltak fra HØP 11-14
 - Effektivisering av driften i bofellesskap psykisk helse, justert ned fra 2 mill. til 1 mill.
 - Etablere bofellesskap for respiratorbrukere, justert ned fra kr 3,5 mill til 0. Videreføre 2011-nivå.
 - Effektiv drift av dagtilbud psykisk helse, kr 1 mill.
- Samhandlingsreformen, kr 7 mill. av kr 129,3 mill.
- Inntektsøkning egenbetaling, kr 1,3 mill.
(praktisk bistand i hjemmet)

Helse og sosialkontor

- Økt driftsramme, helse- og omsorgstjenester, kr 15 mill.
 - Underliggende omstillingsbehov på kr 25 mill.
 - Gjennomgang av tjenesteproduksjonen
 - Vurdere kvalitet og ressursbehov
- Prosjekt «helse- og omsorgstrappen»
 - Omstillingstiltak der det forventes reduserte kostnader på kr 5 mill. i 2014 og kr 10 mill. i 2015
- Økte transportutgifter, dagsenter, kr 5,5 mill.
- Nye NAV-virksomheter, en-ledermodell, kr 1,4 mill.

Bydekkende tjenester

- Dagsenter og avlastning
 - Videreføre omstillingstiltak HØP 11-14
 - Effektivisere driften, kr 1 mill.
 - Økt driftsramme til barneboligene, kr 2,5 mill.
- Rehabiliteringsseksjonen, økte egenbetalinger, kr 0,12 mill.
- Tekniske hjemmetjenester, økte egenbetalinger kr 0,1 mill.
- Krisesenteret – økt husleiekostnad kr 0,29 mill.
- Arbeidstreningseksjonen, Flyktningsseksjonen og Legevakten: ingen endringer i de økonomiske rammene,

Kultur og byutvikling

- Bjergstedvisjonen, kr 0,5 mill. (samlet kr 2,5 mill.)
- Utviklingsmidler nytt konserthus kr 3 mill.(totalt kr 12 mill.)
- Kommunal delfinansiering av kulturinstitusjoner, kr 3,1 mill.
- Økte gebyrsatser 8 %, kr 0,1 mill. (matrikkelloven)
- Omtakseringsprosjekt i 2015, kr 12 mill.

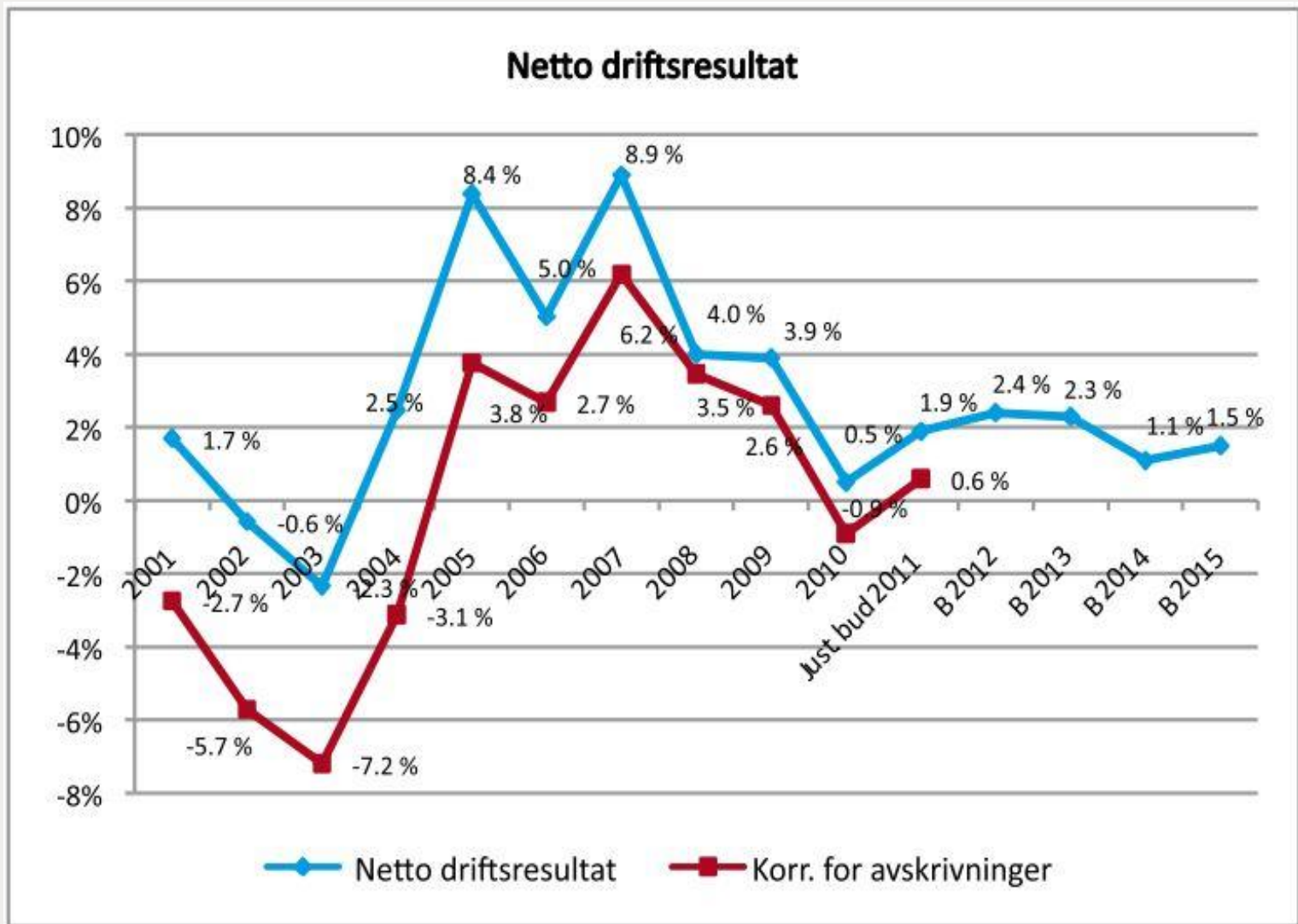
Bymiljø og utbygging

- Videreføring av omstillingstiltak fra HØP 11-14, kr 7 mill. (effektivisering av renhold i skoler og barnehager)
- Økt vedlikehold av kommunale boliger kr 12,5 mill tilsvarende økt husleieinntekt
- Vedlikehold private sykehjem ihht avtale, kr 6 mill.
- Vedlikeholdsansvar for fylkesveier, kr 3 mill.
- Økt vintervedlikehold, kr 1,35 mill.
- Avfallshåndtering kr 0,8 mill
- Biologisk mangfold kr 0,25 mill.
- Redusert nivå på reasfaltering, kr 0,5 mill.
- Driftskonsekvenser av investeringer i 2012, kr 6,5 mill.

Bymiljø og utbygging

- Leie av Oilers Arena, kr 4,0 mill.
- Drift av Ishall Stavanger Forum, kr 4,2 mill.
- Økte leieutgifter, Jåttå- og Ynglingehallen, kr 0,42 mill.
- Økt billettpris, kr 5,-, i svømmehallene, kr 0,42 mill.

- Ny svømmehall på Hundvåg i 2013, kr 2,7 mill.
- Ny svømmehall i Kvernevik i 2014, kr 2,7 mill.

For å nå 3 % er det behov for ytterligere omstillinger kr 51 mill. i 2013, kr 151 mill. i 2014 og kr 121 mill. i 2015.

Er til stede – vil gå foran- skaper framtiden

Omstilling og handlekraft